

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/34/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918203390
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočíčková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6918203390.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočíčkovej a členov senátu JUDr. Ivce Hanuskovej a Mgr. Kataríny Katkovej, v spore žalobcu: U. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. L. XXX/X, K. F., zast. JUDr. Marianom Dzuroškom, s. r. o., so sídlom Hviezdoslavova 468/31, 979 01 Rimavská Sobota, IČO: 47 254 513, proti žalovanému: Wüstenrot poisťovňa, a. s., so sídlom Karadžičova 17, 825 22 Bratislava 26, IČO: 31 383 408, zast. SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, o plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 13C/31/2018-101 zo dňa 18. 12. 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol; o trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „CSP“) tak, že žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou podanou voči žalovanému domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť na základe Poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. Volkswagen Passat 1,9 TDI, evč. XX., uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 26. 11. 2010, poskytnúť za žalobcu poistné plnenie poškodenej L. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., Y. XXXX, v sume 5 568,12 € a poškodenému Z. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., M. XX, v sume 4 104,06 €. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že dňa 07. 03. 2011 v čase okolo 11.30 hod. viedol motorové vozidlo VW Passat, evč. XX po štátnej ceste I/72 v obci Tisovec v smere na obec Hnúšťa rýchlosťou v intervaloch 40-44,1 km/h a pri vyhábanom manévri došlo k zrážke asi 1 meter od pravého okraja vozovky s cyklistom X. I., ktorý vybočil z priameho smeru a v dôsledku pádu utrpel zranenia nezlučiteľné so životom. Túto poistnú udalosť žalobca v zákonnej lehote nahlásil žalovanému a žalovaný ju zaevidoval pod č. PU 1613.2813/01. Za uvedenú dopravnú nehodu bol žalobca rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3T/190/12 zo dňa 05. 12. 2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/51/2013 zo dňa 29. 05. 2013 uznaný vinným z prečinu usmrtenia. Pozostalí usmrteného X. I., a to jeho manželka L. I. a syn Z. I. sa v súvislosti s uvedenou dopravnou nehodou, pri ktorej zomrel X. I. domáhali v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013 voči žalobcovi zaplata náhrady nemajetkovej ujmy. Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom zo dňa 21. 04. 2015 č. k. 12C/79/2013-67 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy L. I. sumu 4 000 € a Z. I. sumu 3 000 €. Tento rozsudok sa v uvedenej časti stal právoplatný dňa 12. 12. 2016 a vykonateľný dňa 16. 12. 2016. Následne Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom č. k. 12C/79/2013-121 zo dňa 15. 02. 2017 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy L. I. ďalšiu sumu 300 € a Z. I. ďalšiu sumu 225 €. Tento rozsudok sa stal právoplatný dňa 07. 03. 2017 a vykonateľný dňa 13. 03. 2017. Okresný súd Rimavská Sobota uznesením zo dňa 21. 04. 2017 č.

k. 12C/79/2013-147 uložil žalobcovi povinnosť titulom náhrady trov konania zaplatiť L. I. sumu 1 268,12 € a Z. I. sumu 879,06 €. Toto uznesenie sa stalo právoplatným dňa 12. 05. 2017 a vykonateľným dňa 16. 05. 2017. Na základe citovaných rozsudkov a uznesenia vydaných Okresným súdom Rimavská Sobota bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť X I. titulom náhrady nemajetkovej ujmy celkom sumu 4 300 € a titulom náhrady trov konania sumu 1 268,12 € a Z. I. titulom náhrady nemajetkovej ujmy celkom sumu 3 225 € a titulom náhrady trov konania sumu 879,06 €. Žalobca uvedené rozsudky a uznesenie predložil žalovanej poisťovni, aby táto za neho zaplatila pozostalým obeť dopravnej nehody L. I. a Z. O. im prisúdenú náhradu nemajetkovej ujmy a trov konania. Naposledy sa tak stalo žiadosťou žalobcu zo dňa 12. 02. 2018, na ktorú žalovaná poisťovňa neodpovedala a ani neposkytla L. I. a Z. I. za žalobcu plnenie vyplývajúce z vyššie uvedených právoplatných súdnych rozhodnutí.

1.2 V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že z eurokonformného výkladu ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vyplýva, že poistné krytie z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeť dopravných nehôd, a preto je žalovaná poisťovňa subjektom, ktorému na základe ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vznikla povinnosť nahradiť škodu aj vo forme náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaná poisťovňa ako poisťovateľ odmietla plniť za žalobcu ako poisteného škodcu na základe právoplatných a vykonateľných súdnych rozhodnutí pozostalým poškodeného X. I. priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a trov konania. Žalobca žalobou uplatnený nárok oprel o ust. § 4 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ a o ust. § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Zákon o povinnom zmluvnom poistení“), pričom argumentoval tým, že pojem škoda použitý v Zákone o povinnom zmluvnom poistení treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých. Na podporu svojej právnej argumentácie poukázal žalobca v žalobe na rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 474/2016 zo dňa 17. 08. 2016.

1.3 Spolu so žalobou predložil žalobca súdu prvej inštancie poistnú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zo dňa 26. 11. 2010 č. XXXXXXXXXXXX vrátane Všeobecných poistných podmienok a správy o nehode, rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3T/190/12 zo dňa 05. 12. 2012, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/51/2013 zo dňa 29. 05. 2013, rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013 zo dňa 21. 04. 2015, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/628/2015 zo dňa 25. 10. 2016, rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013 zo dňa 15. 02. 2017, uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013 zo dňa 21. 04. 2017, opätovnú žiadosť o poistné plnenie zo dňa 12. 02. 2018. Žalobu spolu s prílohami a procesným poučením doručil Okresný súd Rimavská Sobota na vyjadrenie žalovanému. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v podaní zo dňa 22. 10. 2018, v ktorom vzniesol námietku nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie argumentujúc tým, že žalobou uplatnený nárok nie je nárokom v zmysle Zákona o povinnom zmluvnom poistení a súčasne vzniesol aj námietku premlčania žalobou uplatneného nároku. K odôvodneniu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov vymedzuje, ktoré nároky nahrádza poškodenému za poisteného poisťovateľ. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v tomto ustanovení uvedený nie je. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno podľa vyjadrenia žalovaného subsumovať pod žiadny z nárokov taxatívne uvedených v ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Právny poriadok Slovenskej republiky dôsledne rozlišuje medzi nemajetkovou ujmovou a škodou. Náhrada nemajetkovej ujmy po zásahu do práva na ochranu osobnosti sa nahrádza mimo normatívny rámec zodpovednosti za škodu. Súdny dvor EÚ v rozsudku vo veci Hassová uvádza, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Slovenská vnútroštátna úprava však také ustanovenie, ktoré by priznávalo náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obeť dopravnej nehody v dôsledku zásahu do ich osobnostných práv z poistenia

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel nepozná. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že na podporu svojej právnej argumentácie poukázal žalovaný vo vyjadrení k žalobe na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. 04. 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009, zo dňa 30. 10. 2012 sp. zn. 4Cdo/139/2011 a zo dňa 31. 03. 2016 sp. zn. 3Cdo/301/2012. K eurokonformnému výkladu pojmu škoda v Zákone o povinnom zmluvnom poistení uviedol, že výklad Zákona o povinnom zmluvnom poistení v tom zmysle, že povinné zmluvné poistenie zahŕňa aj krytie náhrady nemajetkovej ujmy je neprípustný. De facto predstavuje zásah do horizontálneho právneho vzťahu medzi jednotlivcami a to na základe priority komunitárneho práva reprezentovaného nesprávne transponovanými smernicami. Eurokonformný výklad ma svoje hranice, ktoré boli postupne vymedzované rozhodovacou činnosťou Súdneho dvora EÚ. Ten stanovil, že zásada eurokonformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre interpretáciu vnútroštátneho práva contra legem. V danom smere je aj eurokonformný výklad obmedzený, a to najmä zásadou právnej istoty a zákazu retroaktivity. Na záver svojho vyjadrenia žalovaný uviedol, že keďže slovenské právo neupravuje náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia. Pasívna legitímácia poisťovateľa v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy po zásahu do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obetiach dopravných nehôd, tak nie je daná. Žalovaný teda nie je v danom spore pasívne vecne legitimovaným subjektom. K námietke premlčania žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka (R 58/2014), pričom v zmysle čl. 8 Všeobecných poistných podmienok by sa trojročná premlčacia doba vzťahovala aj na nárok voči žalovanému ako poisťovateľovi škodcu. Pre začiatok plynutia premlčacej doby je podstatné to kedy si pozostalí poškodeného D. I., L. I. a Z. I. uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalobcovi ako škodcovi prvý raz, čo bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013 dňa 07. 03. 2013, kedy bola podaná na súd žaloba alebo kedy bolo možné určiť zodpovedný subjekt, pričom škodca U. B. bol uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 05. 12. 2012 sp. zn. 3T/190/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29. 05. 2013. Podľa žalovaného je teda zrejmé, že v čase podania žaloby dňa 30. 08. 2018, bol už uplatnený nárok premlčaný v celom rozsahu. V uvedenej súvislosti žalovaný vo vyjadrení k žalobe poukázal na to, že premlčanie sporného nároku voči žalovanému už bolo právoplatne vyslovené vo výroku rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 26. 03. 2018 sp. zn. 14C/29/2017, ktorý výrok nadobudol právoplatnosť dňa 26. 04. 2018, pričom premlčanie nároku pozostalých poškodeného X. I. nemožno zhojiť opakovaným uplatnením nároku zo strany škodcu. V danej veci ide totiž o totožný nárok, a to bez ohľadu na to, ktorý subjekt inicioval súdne konania voči poisťovateľovi, či pozostalí poškodeného alebo škodca.

1.4 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že vykonal dokazovanie prečítaním podstatného obsahu Poistnej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zo dňa 26. 11. 2010 č. XXXXXXXXXXXX, vrátane Všeobecných poistných podmienok a správy o nehode, rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3T/190/12 zo dňa 05. 12. 2012, uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/51/2013 zo dňa 29. 05. 2013, rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013 zo dňa 21. 04. 2015, uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/628/2015 zo dňa 25. 10. 2016, rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013 zo dňa 15. 02. 2017, uznesenia Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013 zo dňa 21. 04. 2017 a opätovnej žiadosti o poistné plnenie zo dňa 12. 02. 2018. V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku poznamenal, že nebolo možné pripojiť spis Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013 ako ani spis Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C/29/2017, pretože dňa 19. 06. 2018 bol spis sp. zn. 14C/29/2017 predložený z dôvodu podaného odvolania na Krajský súd v Banskej Bystrici a k tomuto spisu bol pripojený aj spis sp. zn. 13C/79/2013.

1.5 Na základe vykonaných dôkazov dospel okresný súd k záveru, že nárok uplatnený žalobou je nárokom žalobcu ako škodcu (vinníka dopravnej nehody) a súčasne poisteného, aby poisťovateľ (žalovaný) za neho z titulu existencie povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nahradil poškodeným (pozostalým po obeti dopravnej nehody) D. I. a Z. I.) im priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013). V podstate predmetom sporu je to, aby žalovaný (poisťovňa) plnila pozostalým v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 12C/79/2013 priznaný nárok

na náhradu nemajetkovej ujmy, na zaplatenie ktorej bol zaviazaný žalobca (škodca). Čiže žalobou uplatnený nárok je nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú zaviniel žalobca, ktorý v čase dopravnej nehody bol povinne zmluvne poistený u žalovaného. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo a medzi stranami sporu nebolo sporné, že motorové vozidlo zn. Volkswagen Passat 1,9 TDI, rok výroby 2007, evč. XXX bolo v čase dopravnej nehody, pri ktorej došlo k usmrteniu XX. I. povinne zmluvne poistené u žalovaného na základe poistnej zmluvy, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 26. 11. 2010 pod č. U.. Ďalej medzi stranami sporu nebolo tiež sporné, že Okresný súd Rimavská Sobota v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 3T/190/12 rozsudkom zo dňa 05. 12. 2012, právoplatným dňa 29. 05. 2013 uznal obžalovaného U. B. vinným z prečinu usmrtenia, keď inému z nedbanlivosti spôsobil smrť na tom skutkovom základe, že dňa 07. 03. 2011 asi o 11.30 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. VW Passat, evč. XXX po štátnej ceste I/72 v obci Tisovec v smere na obec Hnúšťa rýchlosťou v intervaloch 40-44,1 km/h po suchej zjazdnej vozovke, kde pred domom č. 719 nesledoval situáciu v cestnej premávke, nedbal na zvýšenú opatrnosť voči cyklistovi X. I., ktorého mohol prvýkrát spozorovať pred sebou minimálne vo vzdialenosti 60 metrov, začal vyhýbací manéver voči tomuto cyklistovi bez dostatočného bočného odstupu, s bočným odstupom len 0,67 metra, pričom došlo ku zrážke asi 1 meter od pravého okraja vozovky nebrzdeného vozidla VW Passat s cyklistom X. I., ktorý vybočil z priameho smeru, v čase prvého kontaktu opustil obvyklý koridor pohybu, vybočil z neho doľava a to takým spôsobom, že vozidlo prednou časťou narazilo do ľavej strany cyklistu (bicykla), ktorý spadol zadnou časťou tela do oblasti prednej kapoty, čelného skla a následne na pravý okraj chodníka, následkom čoho cyklista X. I. utrpel poranenia viacerých oblastí tela s poranením mozgu pri zlomeninách lebky, roztrhnutím chrbtice medzi 5. a 6. hrudníkovým stavcom, obojstrannými zlomeninami rebier a pomliaždením pľúc. V dôsledku poranenia mozgu došlo k porušeniu riadnej činnosti centrálného nervového systému a tým aj k smrti cyklistu bezprostredne po dopravnej nehode. Medzi stranami sporu bolo sporným to, či ust. § 4 ods. 2 písm. a/ Zákona o povinnom zmluvnom poistení treba vykladať tak, že poistenie zodpovednosti v zmysle tohto zákona kryje (za splnenia ostatných podmienok) aj nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu im spôsobenej nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a či títo pozostalí (poškodení) môžu svoje nároky v zmysle ust. § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody, od výkladu ktorého zákonného ustanovenia závisí záver o tom, či žalovaný je alebo nie je v konaní pasívne vecne legitimovaným subjektom. Keďže v konaní bola zo strany žalovaného vznesená námietka nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie, súd prvej inštancie sa najprv zaoberal posúdením tejto námietky a dospel k záveru, že žalovaný je v konaní nositeľom hmotnoprávnej zodpovednosti z poistného právneho vzťahu v prípade, ak je predmetom konania nárok pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že je daná pasívna legitimácia žalovaného (Wüstenrot poisťovne, a. s) v tomto konaní. Pri vytvorení právneho záveru o danosti pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v tomto konaní súd prvej inštancie vychádzal z judikátu publikovaného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 pod č. 61 (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 07. 2017 sp. zn. 6MCdo 1/2016), ktorého právna veta znie: "škodou pre účely Zákona č. 381/0001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná", preto potom súd prvej inštancie plne sa stotožňujúc s uvedeným rozhodnutím najvyšších súdnych autorít bez ďalšej obširnej právnej argumentácie považoval žalovanú poisťovňu za pasívne vecne legitimovanú v danom spore. Len na doplnenie uvedeného záveru súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že Ústavný súd SR v rozhodnutí zo dňa 11. 10. 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 uviedol, že pri interpretácii ustanovení Zákona o povinnom zmluvnom poistení nemožno opomenúť ústavnoprávne súvislosti integrácie Slovenskej republiky do Európskej únie. Po vzniku členstva Slovenskej republiky v Európskej únii zostáva Národná rada SR síce stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom, nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily. Za určitých okolností slovenské orgány (aj súdy) aplikujúce právo musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu je nielen ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Vstup Slovenskej republiky do Európskej únie predstavuje zásadný prelom v procese interpretácie práva, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu,

(ktorý tvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu SR do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať), je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj újinný normotvorca. Navyše ústavne konformný výklad práva je dôležitý aj preto, že právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR sp. zn. 2221/07 zo dňa 19. 03. 2008). Krytie poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je definované právnou úpravou Európskej únie. V dôsledku vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je pre vnútroštátny orgán aplikácie práva dôležitý tak ústavne konformný ako aj eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, aby sa tak zabezpečil "reálny" účinok príslušnej smernice. Smernice Európskej únie predstavujú kategóriu predpisov sekundárneho práva typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch. Vychádzajúc zo Zmluvy o fungovaní Európskej únie (čl. 288 ods. 3) je smernica záväzná pre každý členský štát, pričom vnútroštátne orgány členských štátov sú povinné svoje vrchnostenské kompetencie vykonávať tak, aby bolo zabezpečené dosiahnutie výsledku očakávaného smernicou. Relevantnými sú z hľadiska predmetu sporu tzv. motorové smernice (smernica Rady č. 84/5/EHS zo dňa 30. 12. 1983, smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/14/EHS zo dňa 11. 05. 2005 ako i smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/103/ES zo dňa 16. 12. 2009), ktoré ukladajú členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smerniciam potrebný účinok. Členské štáty majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením (rozsudok Súdneho dvora C-22/12 Haasová). Uvedené smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Pojem zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel používaný v uvedených smerniciach je potrebné vykladať tak, že treba do neho zahrnúť aj také nároky, ktoré vnútroštátne právo výslovne nezaraďuje medzi nároky na "náhradu škody" v prísnom slova zmysle, ak je ich podstata podobná, teda že majú občianskoprávny charakter a vznikajú v dôsledku protiprávnej udalosti - dopravnej nehody. Pričom pod pojem ujma na zdraví (používaný v smerniciach) patrí akákoľvek ujma spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo/234/2017 zo dňa 17. 04. 2018). Rozhodujúci je rozsudok Súdneho dvora C-22/12 Haasová, z ktorého bodu 59. vyplýva záver, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z bodu 56. tohto rozsudku vyplýva, že týmto vnútroštátnym právom je ust. § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Z bodu 50. tohto rozsudku ďalej vyplýva, že medzi škody, ktoré sa musia v súlade s tzv. motorovými smernicami nahradiť patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo v ust. § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Z bodu 57. rozsudku vyplýva, že tento záver nie je možné spochybniť ani tým, že ustanovenia zakladajúce právo pozostalých po obetiach dopravnej nehody na náhradu nemajetkovej ujmy systematicky patria do tej časti Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do práva na ochranu osobnosti (prvá časť), zatiaľ čo právo na náhradu škody je v Občianskom zákonníku upravené v inej časti (šiesta časť). A nakoniec z bodu 58. rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 Haasová vyplýva, že rozhodujúce je to, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu. Napokon Súdny dvor EÚ v tomto rozsudku používa pojem "škody z dôvodu nemajetkovej ujmy", nehovorí o samostatnom, od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy. Na základe uvedeného potom súd prvej inštancie vychádzajúc z eurokonformného výkladu pojmu škoda v Zákone o povinnom zmluvnom poistení uzatvára, že pod tento pojem treba zahrnúť aj nemajetkovú ujmu spôsobenú blízkym osobám obetí dopravných nehôd, keďže jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo v ust. § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, pričom ide o zodpovednosť, ktorá vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu. Vzhľadom na uvedené potom súd prvej inštancie argumentáciu žalovaného smerujúcu k tomu, že pojem škody použitý v Zákone o povinnom zmluvnom poistení nezahŕňa nemajetkovú ujmu považoval za právne irelevantnú, pričom osobitne k argumentácii žalovaného ohľadne účinku európskych motorových smerníc uviedol, že je síce pravda, že tzv. motorové smernice nemajú voči stranám sporu priamy účinok, neukladajú

teda povinnosti jednotlivcom, ale len členským štátom, avšak neexistencia priameho účinku smerníc nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva Európskej únie pred národným poriadkom za každých okolností. Aj v prípade, keď nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy Európskej únie, t.j. keď sa aplikuje norma vnútroštátna, mala by byť interpretovaná v súlade s právom Európskej únie.

1.6 Súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že vzhľadom na záver o tom, že žalovaný je v danom spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, sa musel vysporiadať s dôvodnosťou vznesenej námietky premlčania žalobou uplatneného nároku. V uvedenej súvislosti súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku popísal zistenia z konaní vedených na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013 a sp. zn. 14C/29/2017 tak, že v konaní vedenom pod sp. zn. sp. zn. 12C/79/2013 išlo o žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody X. I., L. I. a Z. I., podanú na súd dňa 07. 03. 2013 proti žalovanému U. B., ktorý bol vinníkom dopravnej nehody (škodca), pri ktorej bol usmrtený manžel L. I. a otec Z. I. - X. I. (poškodený). V tomto konaní najprv ako vedľajší účastník a neskôr vplyvom zmeny procesných predpisov (zákon č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ktorý nadobudol účinnosť od 01. 07. 2016) ako intervenient na strane žalovaného vystupovala aj Wüstenrot poisťovňa, a. s. (žalovaný v tomto spore). Výsledkom tohto konania bolo, že škodca U. B. bol rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 21. 04. 2015 č. k. 12C/79/2013-67 zaviazaný zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy L. I. sumu 4 000 € a Z. I. sumu 3 000 €. Uvedený rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota nadobudol ohľadne tohto výroku právoplatnosť dňa 12. 12. 2016. Následne bol škodca U. B. rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 15.02.2017 č. k. 12C/79/2013-121 zaviazaný zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy XXX I. ďalšiu sumu 300 € a XXX I. ďalšiu sumu 225 €. Uvedený rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota nadobudol právoplatnosť dňa 07. 03. 2017. Následne uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 21. 04. 2017 č. k. 12C/79/2013-147 bol škodca XXX,XX B. zaviazaný zaplatiť titulom náhrady trov konania L. I. sumu 1 268,12 € a Z. I. sumu 879,06 €; uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 05. 2017.

1.7 V konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14C/29/2017 išlo o žalobu pozostalých po obeti dopravnej nehody D. I., L. I. a Z. I., podanú na Okresný súd Rimavská Sobota dňa 19. 09. 2017 proti Wüstenrot poisťovňa, a. s., o zaplatenie sumy 9 672,18 € (v súčte ide o priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vrátane priznanej náhrady trov konania L. I. a Z. I. v konaní vedenom na Okresnom súde rimavská Sobota pod sp. zn. sp. zn. 12C/79/2013). Výsledkom tohto konania bol rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 26. 03. 2018 č. k. 14C/29/2017-146, ktorým Okresný súd Rimavská Sobota žalobu zamietol z toho dôvodu, že nárok žalobcov bol v čase podania žaloby už premlčaný. Súd premlčanie nároku posudzoval vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe plynúcej odo dňa nasledujúceho po právoplatnosti trestného rozsudku sp. zn. 3T/190/12, ktorým bol škodca XX. B. uznaný vinným z prečinu usmrtienia X. I., t.j. od 30. 05. 2013, ktorá premlčacia doba potom uplynula dňa 30. 06. 2016 a keďže žaloba bola podaná na súd dňa 19. 09. 2017, išlo už o premlčaný nárok. Tento rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby nadobudol právoplatnosť dňa 26. 04. 2018. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že vychádzajúc z rozhodnutia R 58/2014, právo na náhradu nemajetkovej ujmy je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. preto potom súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti vznesenej námietky premlčania vychádzal z ust. 101 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Konštatoval, že premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť uplatneného nároku možno odvrátiť námietkou premlčania. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty v občiansko-právnych vzťahoch, aby v primeraných dobách uplatnili svoje nároky a práva a zároveň zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. Trojročná premlčacia doba plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Ide o objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej doby odvodený od slova "mohlo" nie od slova "mohol". Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd. Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve.

1.8 Podľa názoru súdu prvej inštancie, trojročná premlčacia doba žalobou uplatneného nároku začala žalobcovi plynúť nasledujúci deň potom ako mu bola doručená žaloba v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013, t.j. 09. 07. 2014 (žaloba bola U. B. doručená dňa 08.07.2014). Vtedy sa totiž žalobca vediac, že je zo strany pozostalých obeť dopravnej nehody X. I., žalovaný len on a nie aj poisťovňa, v ktorej mal v čase nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie na motorové vozidlo, ktorým spôsobil dopravnú nehodu. Vtedy sa mohol už prvý raz žalobou na súde domáhať voči poisťovni (žalovanému) svojich nárokov z povinného zmluvného poistenia, konkrétne toho, aby poisťovňa za neho plnila priamo pozostalým poškodeného nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

1.9 V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že v prípade nestotožnenia sa s vyššie uvedeným počiatkom plynutia všeobecnej premlčacej doby, pre úplnosť uvádza, že eventuálne prvý raz žalobca mohol uplatniť svoje právo domáhať sa z titulu povinného zmluvného poistenia na žalovanom, aby za neho plnil poškodeným (pozostalým) nemajetkovú ujmu, deň nasledujúci po právoplatnosti rozhodnutia súdu v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 3T/190/12, t.j. 30. 05. 2013 (trestný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29. 05. 2013). Vychádzajúc z obidvoch počiatkov plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby by táto potom uplynula dňa 09. 07. 2017 alebo dňa 30. 05. 2016 a keďže žaloba bola podaná na súd až dňa 30. 08. 2018, bol nárok žalobcu voči žalovanému v čase podania žaloby už premlčaný a súd nemohol premlčaný nárok priznať, preto žalobu zamietol.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie sa žalobca odvolal a v odvolaní uviedol, že podáva odvolanie, pretože sa nestotožňuje s posúdením premlčacej doby súdom prvej inštancie. Uviedol, že predovšetkým je nevyhnutné zdôrazniť, že súd prvej inštancie vychádzal z mylného predpokladu, že žalobou z 27. 08. 201, doručenou súdu 30. 08. 2018 si uplatňoval náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá sa v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka premlčuje vo všeobecnej trojročnej dobe. Všeobecná trojročná doba začala plynúť 09. 07. 2014, t. j. potom ako mu bola doručená žaloba v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013. Podľa žalobcu je nevyhnutné zdôrazniť, že voči žalovanému v žiadnom štádiu konania nemal právo si uplatňovať náhradu nemajetkovej ujmy, keďže toto právo v zmysle § 15 Občianskeho zákonníka patrí len pozostalým po obeti dopravnej nehody ako aktívne legitimovaným proti škodcovi (v tomto prípade jemu ako osobe, ktorá dopravnú nehodu zavinila). Toto svoje právo si pozostali po nebohom X. I., L. I. a Z. I. v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013 riadne a včas uplatnili. Okresný súd Rimavská Sobota mu vyššie citovanými rozsudkami a uznesením uložil povinnosť zaplatiť pozostalým poškodeného X. I. nemajetkovú ujmu a trovy konania. Za závažný nedostatok v postupe súdu prvej inštancie označil žalobca v odvolaní skutočnosť, že súd prvej inštancie nemal k dispozícii spis Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013 a strany sporu neoboznámil s jeho podstatnými časťami. Zdôraznil, že ide o vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP). Práve z uvedeného nepripojeného spisu je podľa žalobcu zistiteľné, že do konania vo veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013 na základe jeho návrhu vstúpil ako vedľajší účastník aj žalovaný - Wustenrot Poisťovňa, a.s. so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO: 313 834 089. Žalovaná poisťovňa teda bez akýchkoľvek pochybností ihneď vedela, že zo strany pozostalých poškodeného X. I. bola vo veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013 uplatnená voči nemu ako škodcovi náhrada nemajetkovej ujmy. Žalovaný sa v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C 79/2013 ako vedľajší účastník aktívne zúčastňoval konania, keďže si bola vedomý, že v zmysle ust. § 84 CSP pre neho z osobitného predpisu vyplýva, že rozhodnutia súdu (vyššie citované rozsudky a uznesenie) sú pre neho ako intervienta spolu so stranou, na ktorej vystupuje záväzné, keďže sa jedná o nerozlúčné spoločenstvo podľa § 77 CSP. Samotný žalovaný v spore vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013 ako intervient právo na podanie opravného prostriedku nevyužil. V uvedenej súvislosti žalobca v odvolaní uviedol, že treba poukázať na to, že konanie vo veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013 sa viedlo ešte v čase, keď súdy neakceptovali eurokomformný výklad náhrady nemajetkovej ujmy a neuznávali pasívnu legitimáciu poisťovateľa. Poisťovne však do týchto konaní aktívne vstupovali v očakávaní zmeny právneho názoru na náhradu nemajetkovej ujmy. Z uvedeného je podľa žalobcu nepochybné, že sa predmetnou žalobou na žalovanom nedomáhal náhrady nemajetkovej ujmy, ale ako škodca - poisťný na základe Poistnej zmluvy č. XXXX.XXXX/XX) o povinnom zmluvnom poistení (potom ako žalovanému v zákonnej lehote nahlásil poistnú udalosť a túto riadne žalovaný evidoval pod č. PU 1613.2813/01) žiadal, aby žalovaný za neho na základe právoplatného rozsudku

Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013-67 z 21. 04. 2015, právoplatného rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013-121 z 15. 01. 2017 a právoplatného uznesenia sp. zn. 12C/79/2013-147 z 21. 04. 2017 plnil, preto podľa žalobcu nie je možné v tomto prípade aplikovať ust. § 101 Občianskeho zákonníka ale ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a tak subjektívnu trojročnú premlčaciu dobu ako aj objektívnu desaťročnú premlčaciu dobu počítat' odo dňa, keď podľa vyššie citovaných rozhodnutí Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 12C/79/2013-67, sp. zn. 12C/79/2013-121 a sp. zn. 12C/79/2013-147 mal plniť. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v otázke premlčania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel tiež k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP). Z uvedených dôvodov žalobca v odvolaní navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že považuje odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k . 13C/31/2018-101 zo dňa 18. 12. 2018 za vecne správny a zákonný a navrhuje, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379 a ust. § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP (a contrario) a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

5. Predmetnom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti záverov súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích námietok žalobcu, ktorý v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

6. Podľa § 4 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení v znení účinnom ku dňu podania žaloby, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

7. Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ Zákona o povinnom zmluvnom poistení v znení účinnom ku dňu podania žaloby, poisťovník má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a/ škodu na zdraví a nákladov pri usmrtení, b/ škody vzniknuté poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c/ účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a/, b/ a d/, ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo písm. b/ alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťové plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťové plnenie, d/ ušlého zisku.

8. Podľa § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení v znení účinnom ku dňu podania žaloby, náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

9. Podľa § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení v znení účinnom ku dňu podania žaloby, na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku voči osobe, ktorá škodu spôsobila.

10. Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

11. Podľa ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom , kto za ňu zodpovedá.

12. Podľa ust. § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

13. Po prejedaní odvolania žalobcu odvolací súd uvádza, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý žalobu z dôvodu premlčania zamietol nie je vecne správne, pretože vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku žalobcu. Súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že „vychádzajúc z rozhodnutia R 58/2014 právo na náhradu nemajetkovej ujmy je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, preto potom pri posudzovaní dôvodnosti vznesenej námietky premlčania vychádzal z ust. § 101 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Trojročná premlčacia doba žalobou uplatneného nároku začala žalobcovi plynúť nasledujúci deň potom ako mu bola doručená žaloba v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013, t. j. 09. 07. 2014 (žaloba bola XX. doručená dňa 08. 07. 2014). Vtedy sa totiž žalobca vediac, že je zo strany pozostalých obete dopravnej nehody žalovaný len on a nie aj poisťovňa, v ktorej mal v čase nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie na motorové vozidlo, ktorým spôsobil dopravnú nehodu, mohol na súde voči poisťovni domáhať svojich nárokov z povinného zmluvného poistenia, konkrétne toho, aby poisťovňa za neho plnila priamo pozostalým poškodeného nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý bude výsledkom konania vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/79/2013“. Takýto záver súdu prvej inštancie nie je správny, a to z toho dôvodu, že vzťah medzi žalobcom - poisteným a žalovaným - poisťovňou nie je vzťahom, ktorý ako taký zakladá medzi žalobcom a žalovaným nárok na náhradu majetkovej ujmy (aj keď s náhradou nemajetkovej ujmy v danom konkrétnom prípade bezprostredne súvisí), ale je vzťahom vyplývajúcim z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý v zmysle ust. § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení zakladá poistenému, za v zákone vymedzených podmienok, nárok na náhradu škody. V uvedenej súvislosti poukazuje odvolací súd na to, že pod pojmom škoda je potrebné rozumieť ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná v peniazoch ako všeobecný ekvivalent. Touto majetkovou ujmu je v danom prípade vo vzťahu k žalobcovi to, čo je žalobca povinný zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania pozostalým poškodeného. Premlčacia doba v prípade nároku vyplývajúceho z ust. § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je upravená v ust. § 15 ods. 2 citovaného zákona, ktorý cez poznámku 22 odkazuje na ust. § 106 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje premlčanie práva na náhradu škody a pre ktoré ustanovenie je charakteristické, že je v ňom ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna (§ 106 ods. 1) a objektívna premlčacia doba (§ 106 ods. 2). Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle, pričom ich skončenie a plynutie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemožno prekročiť. Súd prvej inštancie mal teda v zmysle ust. § 106 Občianskeho zákonníka posúdiť vznesenú námietku premlčania z hľadiska subjektívnej a objektívnej premlčacej doby upravenej v odseku 1 a 2 citovaného ustanovenia. Keďže tak neurobil a na posúdenie vznesenej námietky premlčania aplikoval všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka, dopustil sa nesprávnej aplikácie ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka na zistený skutkový stav, čo znamená, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

14. Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie v rámci ďalšieho konania bude v prvom rade vyriešiť otázku vykonateľnosti petitu, tak ako je v žalobe vymedzený, pretože právo domáhať sa plnenia od dlžníka povinného namiesto povinného má oprávnený a nie povinný, a to na základe poddĺžníckej žaloby podanej voči dlžníkovi povinného. Žalobca ako poistený zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má voči žalovanému ako poisťovateľovi právo sa priamo v zmysle ust. 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení domáhať plnenia titulom náhrady škody v premlčacej dobe podľa ust. § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. V uvedenej súvislosti poukazuje odvolací súd na podstatu a charakter poddĺžníckej žaloby, ktorej použitie prichádza do úvahy v tom prípade, ak dlžník riadne a včas neuspokojí pohľadávku veriteľa. Vtedy má veriteľ v pozícii oprávneného právo domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky od poddĺžníka (dlžníka povinného). Povinný pritom naďalej zostáva veriteľom tejto pohľadávky, avšak právo ju žalovať prechádza na oprávneného. Z tohto dôvodu nedochádza z hľadiska hmotného práva ku zmene veriteľa, teda nevzniká žiadny nový hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a poddĺžníkom. Konanie o poddĺžníckej žalobe je klasickým sporovým konaním. Zmyslom kladného rozhodnutia o poddĺžníckej žalobe je, že oprávnený

získa exekučný titul voči poddlžníkovi, proti ktorému nebol v pôvodnom exekučnom konaní v žiadnom právnom vzťahu. Ak je oprávnený v tomto konaní neúspešný, nemá to za následok zánik dlhu povinného (nález Ústavného súdu SR z 27. 10. 2016, sp. zn. II. ÚS 4454/2016-58). Po vyriešení otázky vykonateľnosti petitu pristúpi súd prvej inštancie k posúdeniu námietky premlčania v zmysle ust. § 106 Občianskeho zákonníka a opätovne vo veci rozhodne; v novom rozhodnutí o veci samej rozhodne súd prvej inštancie v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP aj o trovách tohto odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).